

כמ"ס סח"מ וב"ש דע"כ חיישין במקדש על מנת שהי' לדיק
וממלא רשע דלמא הכר תשובה ע"ש. [והא דאמרינן מיטס
ותומרים לעב"ס כו'. אמאי לא חיישין שהא הכר תשובה
בלו בשעת מעשה שאני הכס משום ובעת הרע מקרינן ומלאה לכפר
רשעים מן העולם וכמ"ס רש"י בחולין (דף ק"ב). הני דעבדו להכעיס
ואנן מיתתו לכל אדם כדי שלא יתחלל ש"ס בפרהסיא והיו כחייבי
מיתות ב"ד. ע"כ לא חיישין שמה הכר תשובה בלבו. א"כ לפת"ש
לדעת ה"א שכתבו' כר"ש דלא מחלקים כהמ"מ וב"ש דדוקא
סיכא דיע קאח רחיה לדבר חיישין דלמא הכר תשובה כמו במקדש
על מנת שהי' לדיק. רק לעולם יש לחוש להכר תשובה בלבו.
א"כ לעולם יש למנוע לשחוט אחד בחיטת מומר. [אך מדברי
הפוסקים ביו"ד (סי' ב') משמע דשחיטתו כעב"ס ממש הוא חומר
לכעשים. ואפי' שחט לעצמו ואחרים דאז שחיטתו אפי' שחיטתו
בלב. דלא אמרינן כיון ששחט לעצמו א"כ כוונתו שלא לאכול בלבו
וכי גלים לדבר כמ"ס הכנ"ש דחיישין להכר תשובה בזה] :

לבן

מראה דכאי תבשיל דחיישין במקדש על מנת שהי' לדיק
אפילו רשע גמור מקודשת דחיישין שמה הכר תשובה
בלבו. כיון רק תבשיל דרבנן דשפ"י רוב כל כמה דאינו רואין
שעשה תשובה אינו מהכר בלבו לעשות תשובה. ואוקמינן
בהקדמה קמא דכאן רשע ודאי רק מדרבנן תבשיל למיעוטא
ותבשיל בפלמא. ודמי למיעוט מקדשי וכדר מסבלי וואו שלא
לסבולות דחיישין שמה נהקדשה ואריכה גע מספק דכיון רק
תבשיל דרבנן לחוש להחליט. אבל אם תבשיל לא חל. כמ"ס
סוכריק' בתב' וארמ"ל באפ"י (סי' מ"ה) ועי' בחמ"ה (סי' ק)
(ז' וב"ש (סי' י"ח): ואפ"י דכעור (בס' ל"ח) ובש"ע (שם סעי'
ל"א) כתבו בזה דמקדש על מנת שהי' לדיק וממלא רשע
כיון זה מקודשת מספק שמה הכר תשובה בלבו. אפי' יש
לומר דלא כיון רק תבשיל דרבנן דגם בלבו דסבולות (בס' מ"ה)
כתבו דחיישין שמה נהקדשה ואריכה גע מספק. וכן (בס' ל"א
סעי' ג') נקדשה פחות משום פרוסה ואפי' כתבו כר"ש
וארמ"ל דכיון רק קידושין דרבנן כמ"ס הב"ש שם (סי' ו')
ע"ש. א"כ לפ"י א"ש דכחול דוכתי קי"ל דכולין בזה רוב
לא חיישין למיעוטא ותבשיל דלמא הכר תשובה בלבו אם לא
סבוכה בדרור. רק באשח איש חיישין למיעוטא דמיעוטא כמו
במכשע במים שאין להם כוף דחיישין למיעוטא דניטולין. וכן
חיישין גבי סבולות למיעוטא אפ"י דכיון חקת פנוי' ורובא
מסבלי וסדר מקדשי אפי' חיישין לחומר א"א למיעוטא. כמ"ס
התו' בקידושין (דף ג'). ע"כ תבשיל גס בזה שמה הכר תשובה
בלבו. וכן גבי אש דיע תומרים בתב' כר"ש דאסור לכוונת
שלא בשעת מעשה אפילו ע"י פו"ס דלמא הכר תשובה
בלבו. משום דגם גבי פיקוח נפש קי"ל דאין כולין אחרי כרוב
כמבואר ביומא (דף פ"ד) ובא"ח (סי' ע"ב) כמו גבי איסור
אשה איש וחומר קידושין. ע"כ תבשיל גס בזה שמה הכר תשובה
בלבו. הארכנו לבאר כי דברי כס"ף יש לו מקום דכוחים עשו
אורח עב"ס גמורים אפילו לקולא הוא אחי' לכ"ע. גם כעור
ובגאונים בא"ע (סי' מ"ד) שהארכנו גע. בכוני שמקדש אשה
מודו בזה. ע"כ יש יסור ללות מן בריבית. גם כעב"ס הביא
ברייחא תתמ' קטנות כוחים מלון ולון מהס בריבית וע"כ
אחרי גזר ועי' מל"מ (פ"ד מה' מלוה ולוה) ע"ש :

סימן מח

הנה יש לעיין בחיטת כממלא בעיר שממלא עב"ס וממלא
ישראל. ולא עכל ולא סבולות ב"ד ועכשיו הוא גדול.
לדעת הרמב"ם (בפ"י מה' איסורי ביאה כ' כ"ו) מלון להחיותו
ישראל. ולדעת רש"י ותוס' בכחוכה (דף פ"ו) אינו מלון
להחיותו אלא ברוב ישראל. אבל ממלא על ממלא אינו מלון
להחיותו כמבואר כל זה בב"י באפ"י (ב' ד' סעי' ל"ד) ובת"מ
מכו דיע לעיין ריבית :

לכאורה

להחיותו וכפוסקים דכתבו דעב"ס ומומר לפס"ס
מותר להלוות בריבית מעטמא דריבית כתיב וחי
אח"ך למך וכיון שאין אשה מלווה להחיותו מותר להלוותו בריבית.
א"כ כיון דאין אדם מלון להחיותו דכאן ספק עב"ס
מותר להלוות בריבית. ואפ"י דכאן שומר מלוה ולא גרע מנר

חושב דמלון עליו להחיותו. מכל מקום לעיין ריבית לנר חושב
מותר להלוות אותו בריבית אפ"י דמלון עליו להחיותו כמ"ס
הטעם בע"י (סי' א') דלענין שאר חיובא כללה תורה גר
חושב וחי אח"ך עמך. ובקרא דכתיב אל תקח מאתו נכ"ך וגו'
וחי אח"ך עמך דתלחה תורה לקיחה ריבית בחיובא דזה
חתיב אה אח"ך ולא עב"ס וגר חושב. א"כ רק בישראל תלחה
תורה בריבית במי שמלון להחיותו. א"כ בבחי' סיטוק שמתא
בעיר ממלא על ממלא דמלך אח"ך אינו מלון להחיותו. כיון
דכאן ספק עב"ס רק מלך דמלך מלוה לא גרע מנר חושב
דמלון להחיותו. א"כ מותר להלוותו בריבית לדעת הסור והתוס'
דבממלא ע"מ אינו מלון להחיותו. וכן בס"ג כי דתעשר
ולד עב"ס בולד ישראל דכח הרמב"ם (ובא"ח כ' ע"א סעי'
ו') דמטבילין בייכס לבס גירוס וכל אחד מהן ספק גר.
וקודם שהעבילוס לבס גירוס ודאי דכיון כהפך עב"ס. ודמי
לכא דמבואר (בס' ד') בחיטת כממלא בעיר ממלא על ממלא.
דחליא במחלוקת הרמב"ם והפוסקים אם מלון להחיותו. א"כ
בריבית יש לחתור להלוות לכן להחיותו ורמ"ל דכ"ל דאינו מלון
להחיותו כהפך עב"ס. ואך אפשר בזה דתעשר ולד עב"ס
בולד ישראל כ"ע מודו להרמב"ם דמלון להחיותו כיון דאיכא
ודאי ישראל :

ולכאורה

קט"א כי כי מכתבה כאי דינא בחיטת דממלא
בממלא עב"ס וממלא ישראל דאינו מלון
להחיותו לדעת הכוס' ורש"י. דכא מוכי' דכמ' מיירי אפילו
עכשיו גדול. מדקאמר אכל ליוהסין לא ומחזיקין לו אבידותו.
א"כ ממ"ל אי שומר מלוה א"כ לא גרע מנר חושב דמלון
להחיותו. ואם אינו שומר מלוה א"כ אפילו ברוב ישראל אינו
מלון להחיותו. דכא מותר לחיבוק כתב הסור ור"ל ממ"ל דאינו
מלוה להחיותו כמבואר ביו"ד (סי' רנ"ח). אך אפשר לומר דאפי'
שומר מלוה לא כיון גר חושב. כל כמה דלא קיבל עלי' שבע
מלוה ב"ד כל שלש. רק שומר מדעת עצמו לא כיון בכלל גר
חושב כמ"ס הרמב"ם (בפ"י מה' מלכים ו' י"ח) ועי' ברמב"ם
(פ"ד מה' ח"ב כ' ח') דאין מקבלים גר חושב אלא בזמן
שכיוול נוכח וכתב כר"א ב"ד דכ"ל אין אנו מלון להחיותו
כגר חושב ע"ש. (ועי' בחמ"ה סי' רס"ט במ"ע שם) :

גם אפשר לומר גם להחיותו וסעור דתלי פעמא דריבית וחי
אח"ך עמך הוא במלון להחיותו. אבל כמומר דאין אנו
מלון להחיותו מותר להלוותו בריבית. מודים כס"ג מי שמתא
בממלא עב"ס וממלא ישראל אפ"י דאינו מלון להחיותו אסור
להלוותו בריבית. דיש לחלק בין ספק לודאי. דכא דאין אנו
מלון להחיותו שמה עב"ס הוא אכל להלוותו בריבית אסור
שמה ישראל הוא. ואפ"י דלא שייך ביה אסורי כסיכוי דמי
דמספק אין אנו מלון להחיותו מ"מ לא דמי למי שאין אנו
מלון להחיותו בודאי וז"ל :

ואם

כבר לקח בריבית מזה הכינוק כממלא בממלא עב"ס
וממלא ישראל א"כ ששש גדול ולא עכל וסביל
ב"ד. לכאורה הוא פשוט דא"כ להחיותו בריבית משום דלא
ליה אייתי ראי' דישאל את. ואפילו בממלא ברוב עיר ישראל
דכיון ישראל להחיותו ולהחיותו לו אבידות. מכל מקום לענין
מעון אם נה חורא דישאל לנורא דיד' אינו חייב בישראל
לשלם משום דאין כולין בממון אחר סרוב :

אבר

יש לומר דחליא בפלוגתא במחלוקת סבילא כס"ף ביו"ד
(סי' קע"ז ס"ק ס"ח) אם כיון ספיקא דדינא או מחלוקת
הפוסקים אי כיון ריבית קאנא או אכך ריבית. אי אמרינן בזה
ספיקא דאורייתא לחומרא וחיוב להחיותו או דלמרינן ספיקא
דממונא לקולא ע"ש. א"כ כ"כ בספק ממלא על ממלא וכ"כ ברוב
ישראל דכיון רובא לאיסורא יש לומר דכיון ספק איסורא
דאורייתא וחיוב להחיותו בריבית. אך כס"ף מכריע דכיון ספק
ממונא לקולא ע"ש :

ולפמ"ש

לפ"י בשם הכוס' דכ"ע בחד חירולא דעב"ס מוזכרין
ע"י בריבית. א"כ איכא נפקא מינה גס בזה אם
ממלא סיטוק בעיר ממלא עב"ס וממלא ישראל וקודם שהעבילוס
לבס גירוס דכיון ספק עב"ס וספק ישראל. או כי דתעשר
ולד עב"ס בולד ישראל דכיון ספק עב"ס וספק ישראל.
דאסורים להלוות לפס"ס בריבית שמה עב"ס הוא ועב"ס מוזכרין
על